

[Edel Saunte.]

mennesker, der har forklaret for dommerudvalget, til at forklare under vidneansvar.

Man skulle ikke tro, at de to ærede medlemmer i nogle år havde været advokater og havde nogen erfaring fra retslivet. De må vide nøjagtigt lige så godt som jeg, at når mennesker af den kvalitet, som der er tale om her, afgiver en forklaring for to højesteretsdommere og en landsdommer, en forklaring, som de ved bliver stenograferet ned til brug for overvejelser i regeringen og folketinget, så forklarer de ud fra deres bedste subjektive overbevisning om, at det, de siger, er sandhed, og så er det ganske ligegyldigt, om de bliver truet med vidneansvar eller ikke. De mennesker har gjort deres bedste for at forklare i overensstemmelse med sandheden; det kan man næsten se af forklaringerne, for de ville ikke være så svævende og svingende, hvis det ikke var, fordi de pågældende var 100 pct. overbevist om, at de til det yderste skulle tale sandhed og kun sandhed. Om det så er objektivt rigtigt, er noget helt andet, men det er jo noget, som vi skal bedømme, og som ikke behøver at komme for en domstol for at blive bedømt.

Der er en ting til, som undrer mig i de ærede ordføreres udtalelser, og det er, at man ganske simpelt går ud fra i hele argumentationen, at der er bevis for, at Kjærboel har kendt erklæring nr. 1. Det er der jo ikke bevis for. Der er indicium derfor, men der er ikke noget bevis, og endelig er der slet ikke noget bevis for, at han, hvis han kendte den og havde hørt denne erklæring, var klar over, at de to erklæringer var så vidt forskellige, at han havde forpligtelse til at gøre opmærksom på, at de var vidt forskellige. Det er nemt nok for os i dag, som sidder og læser erklæringerne på den baggrund, vi har, efter at der er sket den frygtelige katastrofe, der skete, men det var ikke sådan dengang. Hvorfor skulle minister Kjærboel se på disse erklæringer anderledes end de andre mennesker, som havde med dem at gøre? Jeg vil med formandens tilladelse gerne citere et stykke af det stenografiske referat i dommerudvalgets første beretning. Det findes på side 141-142, hvor formanden ved starten af anden afhøring af direktør Ebbe Groes siger:

„Vi har jo afhørt andre i mellemtiden, siden De var her sidst, og bl. a. har vi også spurgt forskellige af styrelsesrådets medlemmer om det, som forekommer os lidt mærkeligt, nemlig at man dengang ikke syntes, at der var nogen rigtig forskel på kaptajserklæringerne nr. 1 og nr. 2. Man kan naturligvis sige, at indledningen om, at al sejlads på Grønland er risikabel og særlig farlig om vinteren, har man i begge erklæringer; men når det så i nr. 1 siges, at det tilrådes at indskrænke vintersejladsen til det mindst mulige, særlig med henblik på passagerbefordring — hvor man altså kommer ind på spørgsmålet om, hvorvidt vintersejlds overhovedet er forsvarlig — forekommer det mærkeligt, at man ikke ser forskellen. Kan De huske, om De dengang har gjort Dem nogle tanker om det?“

Groes svarer:

„Vi så sådan på det, at for os i råds-mødet den 14. marts 1957 forelå der kun én kaptajserklæring, nemlig kaptajserklæring 2. Der forelå en forhistorie til denne kaptajserklæring 2, og et led i denne forhistorie var kaptajserklæring 1; men kaptajnerne havde trukket denne erklæring tilbage, den var annulleret, og der forelå kun kaptajserklæring nr. 2.“

Videre på side 142 gør formanden opmærksom på, at nøjagtig det samme ræsonnement er gjort gældende af Eske Brun og Stevenius-Nielsen. Der er vel ikke nogen grund til at antage, at disse tre mennesker, som bestemt ikke har nogen interesse i denne sags forløb, skulle forklare, som de har gjort, hvis det ikke var, fordi de så sådan på det i 1957; og på samme måde så både direktøren og vicedirektøren i Handelen på erklæringen. Det skal tages i betragtning, og når man gør det, synes jeg ikke, at de ærede medlemmer overhovedet kan komme ind på at tale om, at der er bevis for eller sikkerhed for, at Kjærboel må kunne dømmes. Rigsretten kan kun beskæftige sig med straffelovsovertrædelser og erstatningssager. Hvis der er tale om at værne folketingets værdighed og det kommende arbejde i dette ting, som de ærede medlemmer så patetisk har talt om, kunne der måske somme tider være grund til at tænke på det, når man snakker, så ingen mennesker kan